

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในทางเศรษฐศาสตร์เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการจัดสรรสินค้าและบริการสาธารณะให้ทั่วถึง เป็นธรรม และให้ได้ประโยชน์สูงสุด ในด้านเศรษฐศาสตร์การเมืองเห็นว่ารัฐบาลท้องถิ่นซึ่งมาจากการเลือกตั้ง เป็นตัวแทนของประชาชนในท้องถิ่น ในการบริหารจัดการจัดสรรสินค้าและบริการสาธารณะ มาตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้น โดยใช้แนวคิดทฤษฎีทางด้านเศรษฐศาสตร์ในการจัดสรรทรัพยากร ที่มีอยู่จำกัด ให้ได้ประโยชน์สูงสุดและมีประสิทธิภาพสูงสุด ตามระเบียบวิธีการทางงบประมาณภายใต้ข้อบังคับแห่งกฎหมาย ในระบบการปกครองส่วนท้องถิ่นของไทย โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีขนาดเล็ก และมีความใกล้ชิดกับชุมชนในท้องถิ่นมาก องค์กรหนึ่งก็คือ องค์กรบริหารส่วนตำบล ผลจากนโยบายการกระจายอำนาจการปกครองจากส่วนกลางสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะการกระจายอำนาจทางการคลัง เป็นผลทำให้องค์กรบริหารส่วนตำบล ได้รับการถ่ายโอนภารกิจจากรัฐบาลกลาง ทั้งงานบุคลากรและงบประมาณที่มากขึ้น มีความเป็นอิสระในการบริหารงานด้านต่าง ๆ เพื่อพัฒนาท้องถิ่น และให้บริการแก่ประชาชนในท้องถิ่นมากขึ้น ดังนั้นการจัดสรรงบประมาณที่มีประสิทธิภาพจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้ ตรงเป้าหมาย สะดวกรวดเร็ว และครอบคลุมทั่วถึง (ระวีวรรณธรรมสาณกุล. 2548 : 1-2)

จากพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม มีการกำหนดว่ารายรับขององค์การบริหารส่วนตำบลสามารถมาจาก 4 แหล่งหลัก คือรายรับจากภาษีอากรและค่าธรรมเนียม รายได้จากเงินอุดหนุนจากรัฐบาล รายได้จากทรัพย์สินและรายได้อื่น และเงินกู้จากกระทรวง ทบวง กรม องค์กร หรือนิติบุคคลต่าง ๆ ส่วนรายจ่ายของ อบต. ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2541 กำหนดว่ารายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ประกอบด้วย รายจ่ายงบกลาง และรายจ่ายตามแผนงาน ซึ่งมีทั้งหมด 12 แผนงาน และรายจ่ายตามแผนงานถูกจำแนกออกเป็น 2 ลักษณะ คือ รายจ่ายประจำและรายจ่ายเพื่อการลงทุน รายจ่าย

ประจํา นั้นเป็นรายจ่ายเพื่อการบริโภค (Consumption) ส่วนรายจ่ายเพื่อการลงทุนนั้น เป็นรายจ่ายที่ก่อให้เกิดผลิตโดยตรง (Productive expenditure) ก่อให้เกิดสินค้ทุน (Capital stock) และความสามารถในการขยายการผลิตของท้องถิ่นให้เพิ่มขึ้นในอนาคต เป็นรายจ่ายสำคัญที่มีส่วนทำให้เศรษฐกิจและความเจริญอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นดีขึ้น

นับตั้งแต่มีการจัดตั้งสภาตำบลารวมราช และยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลารวมราช เมื่อ พ.ศ. 2539 ซึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคล ได้กำหนดภารกิจในการบริหารกิจการไว้มากมาย โดยให้ราษฎรในท้องถิ่นนั้นมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจการในท้องถิ่นของตนเอง โดยตนเอง และเพื่อตนเอง ตามครรลองของการปกครองแบบระบอบประชาธิปไตย โดยจะต้องมีเงินงบประมาณ มาดำเนินการเป็นหลักในการพัฒนาเขตพื้นที่รับผิดชอบของตนเอง ซึ่งถือว่าเป็นวิธีการกระจายอำนาจแก่หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่น ภารกิจในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ได้แก่ การจัดการและการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาการบริหารเศรษฐกิจสังคม และด้านการเมือง โดยมีเป้าหมายที่สำคัญคือ เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่กินคืออยู่ดี ดังนั้นในการบริหารงานเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ จึงจำเป็นที่จะต้องมีการจัดทํางบประมาณ เพื่อใช้ในการดำเนินกิจการ ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทราบถึงรายรับแหล่งที่มาของรายรับตลอดจนการเพิ่มขึ้น หรือลดลงของรายได้ (ระวีวรรณ ธรรมสาธุกุล. 2548 : 1-2)

อำนาจหน้าที่ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยกำหนดนโยบาย โดยไม่ขัดต่อกฎหมาย และรับผิดชอบในการบริหารราชการ ขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับ สั่งอนุญาตและอนุมัติ เกี่ยวกับราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และเลขานุการองค์การบริหารส่วนตำบล วางระเบียบเพื่อให้งานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบลปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น อำนาจหน้าที่ของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบลร่างข้อบัญญัติงบประมาณประจำปีและร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ควบคุมการปฏิบัติงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมายนโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลข้อบัญญัติระเบียบและข้อบังคับของทางราชการ (โกวิทย์ พวงงาม และอลงกรณ์ อรรคแสง. 2547 : 6 -7)

การใช้จ่ายงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลรามราช ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2551-2555 อยู่ในลักษณะรายจ่ายประจำสูงกว่ารายจ่ายเพื่อการลงทุน รายจ่ายประจำส่วนใหญ่เป็นค่าใช้จ่ายในหมวดค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุ และหมวดเงินอุดหนุนโครงการต่าง ๆ ส่วนค่าใช้จ่ายเพื่อการลงทุนส่วนใหญ่เป็นการก่อสร้างถนน รางระบายน้ำ และประปาหมู่บ้าน ซึ่งแสดงว่า องค์การบริหารส่วนตำบลรามราช มีรายจ่ายส่วนใหญ่ที่ให้ความสำคัญกับการบริโภค ปัจจุบันมากกว่าการบริโภคในอดีต แต่เมื่อนำรายละเอียดมาวิเคราะห์ก็พบว่า รายจ่ายประจำในหมวดค่าใช้สอย และเงินอุดหนุนนั้น ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต และเมื่อจำแนกการใช้จ่ายตามแผนงาน พบว่า แนวโน้มการใช้จ่ายด้านเศรษฐกิจ แผนงานอุตสาหกรรมและการโยธาลดลง ในขณะที่ ด้านบริการชุมชนและสังคมที่เคยมีสัดส่วนที่สูง ในระยะหลังก็ลดลงค่อนข้างมาก รายจ่ายต่าง ๆ ยังต้องพึ่งภาษีอากรที่รัฐบาลเป็นผู้จัดเก็บให้และเงินอุดหนุนจากรัฐบาลในแต่ละปีมีสัดส่วนค่อนข้างสูง และ เมื่อพิจารณา รายจ่ายตามงบประมาณเปรียบเทียบกับรายรับจริงนั้นปรากฏว่า รายรับจริง มีสัดส่วนที่สูงกว่า งบประมาณการรายจ่าย ทั้งนี้เนื่องจากการถ่ายโอนภารกิจต่าง ๆ ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงทำให้ มีการโอนเงินอุดหนุนเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการเบิกจ่ายงบประมาณเอง และมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอยู่เรื่อย (องค์การบริหารส่วนตำบลรามราช. 2555 ก : 7)

โดยปรัชญาของการกระจายอำนาจการบริหารการปกครองท้องถิ่นนั้น เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะให้แก่ท้องถิ่นได้อย่างทันท่วงที ซึ่งเป็นภาระหน้าที่ของ อบต. ที่จะต้องตอบสนองความต้องการของประชาชน เพื่อให้ประชาชนมีความอยู่ดี กินดี ภายใต้อหุ่กแห่งความเสมอภาค เท่าเทียม ความต่อเนื่อง และความเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม เมื่อประชาชนมีความสะดวกสบายในการดำรงชีวิต ได้รับการตอบสนองความต้องการแล้ว จะทำให้มีความสุข ทำให้เกิดความพึงพอใจในสภาพแวดล้อม ชีวิตความเป็นอยู่ ทำให้เกิดความสุขซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนแต่ละคนมีความเข้มแข็ง ภาคภูมิใจในความเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ซึ่งจะทำให้ชุมชนสังคมมีความเข้มแข็งมั่นคง ในขณะที่เดียวกันหากการจัดสรรงบประมาณ เพื่อบริการสาธารณะไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ก็จะทำให้ประชาชนไม่พึงพอใจ ซึ่งส่งผลให้เกิดการเรียกร้องให้ความต้องการของตนให้ได้รับการตอบสนองตามที่คาดหมายไว้ (โกวิทย์ พวงงาม และอลงกรณ์ อรรถแสง. 2547 : 35)

องค์การบริหารส่วนตำบลรามราช มีภารกิจที่ต้องบริหารกิจการเพื่อให้เกิดประโยชน์ และมีประสิทธิภาพสูงสุด ในการจัดสรรสินค้าและบริการสาธารณะ เพื่อตอบสนองความ

ต้องการของประชาชนทุกคนในท้องถิ่น โดยใช้เครื่องมือทางการคลัง ในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี จากรายได้ที่ได้มาจากการจัดเก็บเองตามกรอบอำนาจหน้าที่ การจัดเก็บของรัฐบาลแล้วจัดสรรท้องถิ่น และเงินอุดหนุนจากรัฐบาล มาจัดสรรเป็นงบประมาณรายจ่าย ตามแผนการหรือโครงการต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด การพัฒนาและขยายตัวทั้งรายรับ-รายจ่าย อันเกิดจากการถ่ายโอนอำนาจ การกิจ และงบประมาณ ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลลพบุรีมีภารกิจ หน้าที่การบริหารงานและการให้บริการในปริมาณที่มากขึ้น ในงบประมาณที่มากขึ้น ปัญหาก็คือ องค์การบริหารส่วนตำบลลพบุรี มีงบประมาณรายได้ ไม่พอกับรายจ่าย เมื่อเปรียบเทียบกับความต้องการของประชาชนในตำบลที่มีไม่จำกัด จึงมีความจำเป็นในการจัดสรรงบประมาณที่มีอยู่น้อยและจำกัด ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด จัดสรรงบประมาณได้อย่างเหมาะสมกับความต้องการของชุมชน โดยการประมาณการรายรับให้ใกล้เคียงกับรายรับจริง การประมาณการรายจ่ายให้ใกล้เคียงกับรายจ่ายจริงตามวิธีการทางงบประมาณ และนำรายรับจริงมาใช้จ่ายจริง ตามแผนการจัดสรรที่ได้กำหนดไว้ เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลจากการจัดสรรงบประมาณ ขององค์การบริหารส่วนตำบลลพบุรีในด้านประมาณการรายรับ รายรับจริง ประมาณการรายจ่าย และรายจ่ายจริง ขององค์การบริหารส่วนตำบลลพบุรีในช่วงปี พ.ศ. 2551 ถึง ปี พ.ศ. 2555 พบว่า รายได้ที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดเก็บเองเป็นส่วนน้อย ส่วนใหญ่มาจากเงินอุดหนุนจากรัฐบาล จัดสรรให้เป็นหลัก เพื่อนำมาใช้จ่ายเกี่ยวกับรายจ่ายประจำ และรายจ่ายเพื่อการลงทุน ในช่วงปี พ.ศ. 2551 ถึงปี พ.ศ. 2555 มีรายได้เฉลี่ยเท่ากับ 24,869,792 บาท รายได้จริงหมวดภาษีอากรเพิ่มขึ้น ดังนี้ 38.66, 39.28, 46.50, 50.04 ส่วนหมวดเงินอุดหนุนจากรัฐบาล มีอัตราลดลง ดังนี้ 60.06, 58.96, 52.13, 46.42 (องค์การบริหารส่วนตำบลลพบุรี. 2555 ก : 12-13)

รายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบลลพบุรี โดยเฉลี่ยเท่ากับ 23,312,000 บาท แบ่งเป็น รายจ่ายงานบริหาร ร้อยละ 86.21 และรายจ่ายงานพัฒนา ร้อยละ 13.78 โดยในช่วงเวลาที่ทำการศึกษา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 ถึงปี พ.ศ. 2555 แนวโน้มรายจ่ายงานบริหารมีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น ทำให้แนวโน้มรายจ่ายงานพัฒนามีสัดส่วนที่ลดลง อันเนื่องมาจากการถ่ายโอนภารกิจ และรับการถ่ายโอนบุคลากร ปริมาณงานหน้าที่รับผิดชอบจึงมากขึ้น คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีความต้องการตั้งใจที่จะตั้งงบประมาณรายจ่ายให้มีประสิทธิภาพสูงสุด สืบเนื่องจากการจัดทำงบประมาณรายจ่ายอย่างให้เต็มจำนวน ตามประมาณการรายรับของปีงบประมาณนั้น เมื่อเปรียบเทียบการประมาณการรายรับกับงบประมาณรายจ่ายจะมีจำนวนใกล้เคียงกันเป็นงบประมาณแบบสมดุล เพื่อให้การจัดทำงบประมาณรายจ่ายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพได้ (องค์การบริหารส่วนตำบลลพบุรี. 2555 ก : 5-6)

ประมาณการรายจ่ายเงินเดือนและค่าจ้างประจำมีอัตราเพิ่มขึ้นทุกปี จากร้อยละ 9.03 ในปี 2551 เป็นร้อยละ 16.06 ในปี 2554 ซึ่งสอดคล้องกับหมวดค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุ มีอัตราลดลงจากร้อยละ 20.61 เหลือเพียง 4.89 และหมวดรายจ่ายอื่นมีอัตราลดลงจาก 15.25 ในปี 2551 ในปี 55 ไม่ได้ตั้งงบประมาณไว้ รายจ่ายงบกลาง ในปีงบประมาณ 2553 และปีงบประมาณ 2554 เพิ่มมากขึ้นร้อยละ 19.67 และร้อยละ 20.03 และปี 2555 ลดลงเหลือเพียงร้อยละ 6.15

จากการวิเคราะห์ข้อมูลน่าจะมีผลมาจากการที่ตั้งงบประมาณเปลี่ยนหมวดไปมา ไม่คงที่ ส่งผลให้ประมาณการรายจ่ายไม่คงที่และมีอัตราเปลี่ยนแปลงสูง เมื่อพิจารณา งบประมาณรายจ่ายจำแนกตามด้าน ด้านบริการชุมชนและสังคม มีอัตราสูงเฉลี่ย 55.71 รองลงมา คือ ด้านบริหารงานทั่วไป เฉลี่ยร้อยละ 35.68 และด้านเศรษฐกิจมีอัตราเฉลี่ยต่ำที่สุด เพียงร้อยละ 1.35 เมื่อพิจารณาแผนงาน แผนงานที่มีอัตราเฉลี่ยสูงที่สุดคือ แผนงานบริหารงาน ทั่วไป สูงถึง 35.11 รองลงมาคือ แผนงานการศึกษา เฉลี่ย 27.69 ส่วนแผนงานเคหะและชุมชน 13.17 ส่วนแผนงานที่มีอัตราเฉลี่ยต่ำที่สุด คือแผนงานรักษาความสงบภายใน เฉลี่ยเพียงร้อยละ 0.57 (องค์การบริหารส่วนตำบลรามราช. 2555 ก : 8-9)

ผลจากการเปรียบเทียบรายรับจริงกับรายจ่ายจริง มีค่าแตกต่างกันค่อนข้างสูง เนื่องจากการประมาณรายรับที่ต่ำกว่ารายรับจริงมาก แม้ส่วนมากการประมาณรายจ่าย จาก ประมาณรายรับของผู้บริหารจะจัดสรรแบบสมดุลก็ตาม เมื่อนำรายรับจริงมาใช้จ่ายจริงก็ยังคงมี งบประมาณเหลือจ่าย ซึ่งอาจเกิดจากการประมาณการรายจ่ายที่สูงเกินไป หรือเกิดจากการใช้ จ่ายแบบประหยัด รวมทั้งการกระจายอำนาจและถ่ายโอนภารกิจจากรัฐบาลได้เพิ่มรายได้ให้กับ องค์การบริหารส่วนตำบล จากการจัดสรรรายได้และเงินอุดหนุนในส่วนแบ่งมากขึ้น เพื่อให้ สอดคล้องตามภารกิจขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่รับการถ่ายโอนมาตามนโยบายการ กระจายอำนาจ จากงบประมาณที่เหลือจ่ายเหล่านี้แทนที่จะได้ประโยชน์จากการใช้จ่ายตาม ภาระกิจการบริหารงานพัฒนาและให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มากอยู่แล้ว และ มากขึ้นตามนโยบายการกระจายอำนาจในปีนั้น ๆ ซึ่งเจตนารมณ์ผู้บริหารในอันที่จะตอบสนอง ความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น (องค์การบริหารส่วนตำบลรามราช. 2555 ก : 2-4)

องค์การบริหารส่วนตำบลรามราช ได้พยายามจัดสรรงบประมาณรายจ่ายไว้สำหรับการ พัฒนาท้องถิ่นเพื่อมุ่งสร้างความเจริญทางเศรษฐกิจ และเน้นให้รายจ่ายกระจายไปสู่ ประชาชน ให้ทั่วถึงในรูปของการสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพชีวิต แต่ปัญหาที่พบ คือ งบประมาณที่จ่ายไปนั้น กระจุกตัวทำให้แต่ละพื้นที่ได้รับการจัดสรรที่ไม่เท่าเทียมกัน เกิดความไม่ยุติธรรมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและท้องถิ่น ไม่สามารถตอบสนองความ

ต้องการของประชาชนได้ นอกจากนี้ปีงบประมาณ 2554 องค์การบริหารส่วนตำบลรามราช ประสบกับปัญหาโดยมีเสียงสะท้อนจากประชาชนในตำบล ดังเห็น ได้จากการประเมินประสิทธิภาพการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลรามราช เพื่อวัดระดับความพึงพอใจ ต่อผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวม ด้านการบริหารจัดการ ด้านบริหารงานบุคคลและกิจการสภา ด้านบริหารงานการเงินและการคลัง และด้านบริการ สาธารณะ ซึ่งประชาชนมีระดับความพึงพอใจมากร้อยละ 16.31 ระดับความพึงพอใจปานกลาง ร้อยละ 72.07 และระดับความพอใจน้อยร้อยละ 12 นอกจากนี้ประชาชนยังเสนอแนะให้้องค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการเกี่ยวกับการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้แก่ประชาชนด้าน บทบาทหน้าที่รวมถึงรายได้ที่ใช้ในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งประชาชน บางส่วนยังไม่ทราบที่มาของงบประมาณและอำนาจหน้าที่ทั้งหมดที่้องค์การบริหารส่วนตำบล สามารถดำเนินการให้บริการแก่ประชาชนในท้องถิ่น (องค์การบริหารส่วนตำบลรามราช. 2554 ก : 3)

ในการวิจัยครั้งนี้จึงต้องการสำรวจความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และ รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลและความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการและความพึงพอใจ ของประชาชนเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณรายจ่าย ขององค์การบริหารส่วนตำบลรามราช ว่ามีการจัดสรรงบประมาณไปพัฒนาท้องถิ่น หรือเพื่อการบริหารในลักษณะใดบ้าง การจัดสรร งบประมาณสอดคล้องกับแผนพัฒนาตำบลหรือไม่ รวมถึงการสำรวจความต้องการและความ พึงพอใจและของประชาชนเกี่ยวกับการใช้จ่ายงบประมาณ คำนวณค่าได้ผลตามที่ตนเองต้องการ หรือไม่ งบประมาณรายจ่ายช่วยขจัดปัญหาทางเศรษฐกิจของชุมชนได้หรือไม่ ฯลฯ ซึ่ง ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดีขึ้นในระยะยาว

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ และรายได้ขององค์การบริหาร ส่วนตำบล ของประชาชนตำบลรามราช อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม
2. เพื่อศึกษาความต้องการของประชาชน เกี่ยวกับจัดสรรงบประมาณขององค์การ บริหารส่วนตำบลรามราช อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของประชาชน เกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณของ องค์การบริหารส่วนตำบลรามราช อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม

4. เพื่อศึกษาพหุสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และรายได้ ความต้องการของประชาชน และความพึงพอใจของประชาชนเกี่ยวกับจัดสรรงบประมาณ ขององค์การบริหารส่วนตำบลรามราช อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม
5. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลรามราช อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม

สมมุติฐานการวิจัย

1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ และรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล ของประชาชนในเขตตำบลรามราช อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม อยู่ในระดับปานกลาง
2. ความต้องการของประชาชนเกี่ยวกับจัดสรรงบประมาณด้าน โครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลรามราช อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม อยู่ในระดับสูง
3. ความพึงพอใจของประชาชนเกี่ยวกับจัดสรรงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลรามราช อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม อยู่ในระดับปานกลาง
4. ความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และรายได้ของ อบต. ความต้องการของประชาชน และความพึงพอใจของประชาชนเกี่ยวกับจัดสรรงบประมาณ ขององค์การบริหารส่วนตำบลรามราช อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม มีความสัมพันธ์กันเชิงบวก ในระดับสูง

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) แหล่งข้อมูลในการวิจัยแบ่งเป็นข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) เป็นข้อมูลที่รวบรวมจากการออกแบบสอบถามประชาชนในพื้นที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลรามราช อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม

1. ด้านประชากรที่ใช้วิจัย

1.1 ประชากร คือ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปี ขึ้นไป และมีสิทธิเลือกตั้งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลรามราช อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม ซึ่งมีประชากรทั้งสิ้น จำนวน 5,921 คน (บัญชีผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม ณ เดือน มิถุนายน 2555)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปี ขึ้นไป และมีสิทธิเลือกตั้งในเขตพื้นที่ตำบลรามราช ปี พ.ศ. 2555 จำนวน 375 คน ผู้วิจัยหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากประชากร โดยได้จากการคำนวณจากสูตรของ ยามาเน่ (Yamane. 1973 : 727)

2. ด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษา แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น และอำนาจหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลของ โกวิทย์ พวงงาม (2546 : 21-22) แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจการคลังของ สุภัช สุภัชลาสัย (2545 : 11-13) แนวคิดเกี่ยวกับรายได้ของท้องถิ่นของ ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์ (2549 : 13-15) แนวคิดเกี่ยวกับวิธีการงบประมาณของท้องถิ่นของ ชลธาร วิศรุตสงค์ (2545 : 27-29) แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณของ ชลธาร วิศรุตสงค์ (2545 : 26-27) แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความเข้าใจ การรับรู้ของ สุชา จันทร์เอม (2544 : 128) แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการของ มาสโลว์ (Maslow. 1954 : 80); Beach (1970 : 446) และทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการของ แมคคลินแลน (McClelland. 1985 : 63 ; อ้างถึงใน ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. 2541 : 116) แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจของ จริน อุตมเลิศ (2540 : 20) และ อารีรัตน์ เพชรสุวรรณ (2546 : 59 ; อ้างถึงใน สมิต สัจฉกร (2542 : 15 -16)

3. ด้านพื้นที่

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งทำการวิจัยภายในพื้นที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลรามราช อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม ทั้งหมด 17 หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ 1 บ้านรามราช หมู่ที่ 2 บ้านรามราช หมู่ที่ 3 บ้านแพง หมู่ที่ 4 บ้านโพนค้อ หมู่ที่ 5 บ้านหนองไฮ หมู่ที่ 6 บ้านโพนก่อ หมู่ที่ 7 บ้านสะพัง หมู่ที่ 8 บ้านโพนแดงน้อย หมู่ที่ 9 บ้านโพนแดงใหญ่ หมู่ที่ 10 บ้านบะหว้า หมู่ที่ 11 บ้านบุงหมู่ที่ 12 บ้านหินแสะ หมู่ที่ 13 บ้านม่วงไข่ หมู่ที่ 14 บ้านรามราช หมู่ที่ 15 บ้านหนองบาก หมู่ที่ 16 บ้านเนินบ่อทอง และหมู่ที่ 17 บ้านรามราช

4. ด้านระยะเวลา

ผู้วิจัยใช้ระยะเวลาในการวิจัยเดือน พฤศจิกายน 2555 - มีนาคม 2556

5. ด้านตัวแปรในการศึกษา

การศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ และรายได้ของ อบต. ความต้องการ และความพึงพอใจของประชาชนเกี่ยวกับงบประมาณ ขององค์การบริหารส่วนตำบลรามราช อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม มีตัวแปรในการวิจัย ดังนี้

5.1 ความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ และรายได้ของ อบต.

5.1.1 ความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ ขององค์การบริหารส่วนตำบล

5.1.2 ความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับรายได้ ขององค์การบริหารส่วนตำบล

5.2 ความต้องการของประชาชนเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณ

5.2.1 ความต้องการด้านเศรษฐกิจ

5.2.2 ความต้องการด้านสังคม

5.2.3 ความต้องการด้านโครงสร้างพื้นฐาน

5.2.4 ความต้องการด้านแหล่งน้ำ

5.2.5 ความต้องการด้านสาธารณสุข

5.2.6 ความต้องการทางด้านการเมือง

5.2.7 ความต้องการด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

5.2.8 ความต้องการด้านทรัพยากรธรรมชาติ

5.2.9 ความต้องการด้านการส่งเสริมอาชีพ

5.3 ความพึงพอใจของประชาชนเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณ

5.3.1 ด้านความสอดคล้องกับแผนพัฒนา

5.3.2 ด้านการมีส่วนร่วมกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณ

5.3.3 ด้านความ โปร่งใสในการใช้จ่ายงบประมาณ

5.3.4 ด้านประสิทธิภาพ ประสิทธิผลการจัดสรรงบประมาณ

นิยามศัพท์เฉพาะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ และรายได้ของ อบต. ความต้องการ และความพึงพอใจของประชาชนเกี่ยวกับงบประมาณ ขององค์การบริหารส่วนตำบลรามราช อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม มีนิยามศัพท์เฉพาะ ดังนี้

1. **ความรู้ความเข้าใจ** หมายถึง การมีความรู้ ความคิด ความเข้าใจ การสัมผัส โดยผ่านกระบวนการคิดไตร่ตรอง การศึกษา และประสบการณ์เดิมแล้วแปลความหมายออกมาของ ประชาชนในเขตตำบลรามราช อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม

2. **อำนาจหน้าที่** หมายถึง อำนาจและหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ สุขของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหาร ตำบล พ.ศ. 2537 และพระราชกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

3. **ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่** หมายถึง การที่บุคคลมีความรู้ ความคิด ความเข้าใจ การสัมผัส โดยผ่านกระบวนการคิดไตร่ตรอง การศึกษา และประสบการณ์เดิม เกี่ยวกับ อำนาจหน้าที่ ของ อบต. ทั้งที่เป็นอำนาจหน้าที่ที่ต้องทำและอำนาจหน้าที่ที่อาจดำเนิน กิจการภายในเขต อบต. รวมถึงอำนาจหน้าที่ของฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติและส่วนราชการ ต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล

4. **ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรายได้ของ อบต.** หมายถึง การที่บุคคลมีความรู้ ความคิด ความเข้าใจ การสัมผัส โดยผ่านกระบวนการคิดไตร่ตรอง การศึกษา และประสบการณ์ เดิมเกี่ยวกับประเภทและแหล่งที่มาของรายได้ อบต. ว่ามีกี่ประเภท ได้แก่อะไรบ้าง

5. **ความต้องการ** หมายถึง ความพึงพอใจ ความต้องการ ความอยากได้ ความ คาดหวังหรือ ความตั้งใจที่จะได้รับการตอบสนอง หรือความประสงค์ที่ต้องการของบุคคล หรือ ประชาชน ในเขตตำบลรามราช อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม

6. **การจัดสรรงบประมาณ** หมายถึง การบริหารเงินงบประมาณที่ดี มีความ สอดคล้องกับแผนงานการพัฒนาชุมชน เหมาะสมกับรายได้และประเมินได้จากความรู้สึกรของ ประชาชนที่มีต่อการจัดสรรงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความคุ้มค่า มีความ ยุติธรรมในการจัดสรรให้แต่ละพื้นที่ที่มีความสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน และ สามารถช่วยแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ สังคมให้แก่ท้องถิ่นเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้

7. ความต้องการในการจัดสรรงบประมาณ หมายถึง ความพึงพอใจ ความต้องการ ความอยากได้ ความคาดหวังหรือ ความตั้งใจที่จะได้รับการตอบสนอง หรือความประสงค์ที่ ต้องการเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณเพื่อให้บริการสาธารณะ การพัฒนาคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ เศรษฐกิจ รวมถึงการแก้ไขปัญหาสังคม ของประชาชนในเขตตำบลรามราช อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม

8. ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบใจ ความรู้สึกพอใจ ความรู้สึกที่ดี ความคิดเห็นในลักษณะเชิงบวก หรือทัศนคติด้านบวกของบุคคลหรือประชาชน ในเขตตำบล รามราช อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม

9. ความพึงพอใจในการจัดสรรงบประมาณ หมายถึง ความรู้สึกชอบใจ ความรู้สึก พื่อใจ ความรู้สึกที่ดี ความคิดเห็นในลักษณะเชิงบวก หรือทัศนคติด้านบวกของบุคคลหรือ ประชาชนในเขตตำบลรามราช อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม ที่มีต่อการจัดสรรงบประมาณ รายจ่ายทั้งรายประจำและรายจ่ายเพื่อการลงทุน รวมถึงการจัดบริการสาธารณะเพื่อบริการ ประชาชน ที่มีความคุ้มค่า มีความยุติธรรมในการจัดสรรให้แก่พื้นที่ สามารถช่วยแก้ไข ปัญหาเศรษฐกิจ สังคม และสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชน

10. งบประมาณ หมายถึง แผนงานหรืองานประมาณการด้านรายรับและรายจ่าย แสดงในรูปตัวเลขจำนวนเงิน การตั้งงบประมาณ คือ การแสดงแผนดำเนินงานออกเป็นตัวเลข จำนวนเงิน

10.1 ประมาณการรายรับ หมายถึง รายรับที่คาดว่าจะได้รับเป็นตัวเลขจำนวน เงินเพื่อนำไปตั้งเป็นงบประมาณในปีถัดไป

10.2 งบประมาณรายจ่าย หมายถึง งบประมาณที่สภาท้องถิ่นให้ความเห็นชอบ และนายอำเภอ หรือปลัดอำเภอเป็นหัวหน้ากิ่งอำเภอเป็นผู้อนุมัติ ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ว่าด้วยองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ รวมทั้งงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมและ การโอนการแก้ไขเปลี่ยนแปลงแก้ไขงบประมาณ

10.3 รายจ่ายตามแผนงาน หมายถึง การจัดสรรเงินรายจ่ายขององค์การบริหาร ส่วนตำบลเป็นไปในรูปแบบต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วย วิธีการงบประมาณขององค์ปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2541 ที่ถูกแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ รายจ่ายประจำและรายจ่ายเพื่อการลงทุน ซึ่งในแต่ละลักษณะรายจ่ายจะถูกอธิบายรายละเอียด การใช้จ่ายเงินงบประมาณกับ โครงการพัฒนาท้องถิ่นที่กำหนดขึ้นในแต่ละปีงบประมาณ

11. ปีงบประมาณ หมายถึง ระยะเวลาตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม ของปีหนึ่ง ถึงวันที่ 30 กันยายน ของปีถัดไป โดยให้ใช้ปี พ.ศ. ที่ถัดไปนั้นเป็นชื่อสำหรับปีงบประมาณ

12. องค์การบริหารส่วนตำบลรามราช หมายถึง องค์กรที่เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้รับการจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งนี้หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลรามราช อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม ได้รับจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลเมื่อ พ.ศ. 2539

13. ประชาชน หมายถึง ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปี ขึ้นไป และมีสิทธิเลือกตั้งในเขตพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลรามราช อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เป็นประโยชน์ต่อ คณะผู้บริหาร และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พนักงานส่วนตำบล ที่จะได้มีโอกาสนำข้อมูลไปวางแผนในการบริหารงบประมาณ นำไปสู่การจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายที่มีประสิทธิภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลรามราช หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ และประชาชนได้รับประโยชน์สูงสุดจากการจัดสรรงบประมาณเพื่อแก้ไขปัญหาของชุมชน